

Zane Baranovska

Astoņas mīlestības

Elita Drāke

DZĪVESSTĀSTA IEDVESMOTS
ROMĀNS

821.174-94
Dr 103

Šis ir literārs darbs. Visi notikumi un personāži ir izdomāti.
Jebkura sakritība ar reālo dzīvi ir nejauša.

Grāmatas vākam izmantota *Ivetas Tirzītes* glezna
Grāmatas un vāka dizaina autors *Aigars Truhins*

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs. Darba reproducēšana
vai jebkāda cita neatļauta izmantošana ir autortiesību pārkāpums.
Par autortiesību pārkāpšanu ir paredzēta atbildība Krimināllikuma 148. pantā.

© Elita Drāke, 2023
© Zane Baranovska, 2023
© Izdevums, literārā apdare, mākslinieciskais noformējums,
Apgāds Zvaigzne ABC, 2023
ISBN 978-9934-31-919-8

*Maniem vecākiem
Zigrīdai un Bruno Drākēm
pateicībā par iespēju dzīvot īpašu dzīvi.
Man Jūsu ļoti pietrūkst!*

Elita

SATURS

1. nodaļa

Pirmais stāsts. Pirmā mīlestība

7

2. nodaļa

Otrais stāsts. Mīlestība pret sevi

47

3. nodaļa

Trešais stāsts. Īstā mīlestība

123

4. nodaļa

Ceturtais stāsts. Mīlestības auglis

189

5. nodaļa

Piektais stāsts. Beznosacījumu mīlestība

253

6. nodaļa

Sestais stāsts. Dieva mīlestība

311

7. nodaļa

Septītais stāsts. Cilvēkmīlestība

355

8. nodaļa

Astotais stāsts. Mīlestība pret dzīvi

407

Laiku pa laikam izvērtējot savu dzīvi, atkal un atkal atgriežos pie secinājuma – par spīti visam piedzīvotajam un sasniegtajam, es joprojām esmu viena.

Savas līdzšinējās dzīves laikā esmu kārtojusi domas, it kā meklējot zemapziņā attaisnojumus savai vienpatībai. Vienubrīd man nudian sāka šķist, ka tas nav normāli un kaut kas ar mani nav kārtībā, tad sākās pārdomas, ka varbūt nevajadzēja šķirties. Pēc tam apsvēru, ka, iespējams, vajadzēja to vienu mīlestību lolot, nevis izvēlēties citu.

Bet galu galā sapratu, ka esmu uz pareizā ceļa. Šobrīd joprojām gatavoju sevi tam, kas vēl būs. Ir jāiziet no komforta zonas, lai sevi pilnveidotu un augtu garīgi.

No visiem savas dzīves negadījumiem vienmēr esmu cēlusies augšā. Man ir interesanti dzirdēt, ka, no malas skatoties, atstāju tādas sievietes iespaidu, kurai dzīvē nav nekādu problēmu. Par mani esot radies priekšstats kā par sievieti ārpus laicīgās pasaules pārdzīvojumiem, ikdienas raizēm un ķibelēm. Reizēm sanāk teju vai taisnoties, ka man, tāpat kā

visiem citiem, ir problēmas, nereti pat lielākas, nekā tiem, kuri par savējām runā skaļi. Man dzīvē viss bijis jāizcīna un jāsasniedz pašai.

Joprojām ikdienā sastopos ar attieksmi: “Tev ir problēmas?” Atklāšu faktu, kas, iespējams, daudzus šokēs: manā dzīvē nav trūcis ne sāpju, ne nodevības, ne mēģinājumu pazemot, ne šķiršanās – daudzu nebūšanu, kuru dēļ cilvēki krīt izmisumā un mēdz salūzt. Dzīve neskaitāmas reizes mēģinājusi mani sāpināt, bet ikviena paša izvēle ir, kā uztveram šīs nosacīti traumējošās situācijas. Tas, ka sievietes pēc attiecību izjukšanas un citiem dzīves triecieniem sāk slīcināt bēdas alkoholā, grib atrast mierinājumu narkotikās, izpostot savu dzīvi, un meklē psihoterapeitu palīdzību, man nav pieņemami.

Vien doma, ka kādu laika posmu vajadzētu aizvadīt nepārtrauktās sevi iznīcinošās ciešanās, apraudot iecerētās un zaudētās ilūzijas, man uzdzen šermuļus. Es negribu zaudēt ne mirkli no savas dzīves, pārdzīvojot notikušo, izsāpot sāpi, nodzerot vai nopīpējot bēdas. Uzkrāsoju lūpas, dziļi ieelpoju, izelpoju un mērķtiecīgi rīkojos. Mēs esam piedzimuši, lai dzīvotu sev, un pēc katra sāpīga pārdzīvojuma kļūtu emocionāli stiprāki.

Mēs – milējušās un cietušās, pazemotās un pieviltās – esam atšķirīgas, mums ir dažāda izpratne par pasauli, kā arī attieksme pret sirdssāpēm, emocionālām traumām un problēmām. Pastāv divi pasaules redzējumi – Austrumu un Rietumu redzējums. Dzīvojot pēc Rietumu pasaules redzējuma, visi grib pieredzēt tikai baltos dzīves posmus, nevēloties melnos.

Bet, jo cilvēka dzīvē ir vairāk balto posmu, jo mazāk viņš domā par savu izaugsmi. Par to var viegli pārliecināties,

pavērojot bagātos un slavenos cilvēkus. Daudziem it kā ir viss, ko vien sirds kāro, nav nekādu ikdienas problēmu, taču tieši šo aprindu pārstāvji nereti sevi pazudina baudās, lieto narkotikas, esot pasaules slavas virsotnē, izdara pašnāvību. Ja cilvēka dzīvē nav nekādas spriedzes, viņš pakāpeniski degradējas. Personība neattīstās, nepilnveidojas, un viņš pamazām sāk sabrukt. Ja ilgstoši viss notiktu pēc mūsu prāta, mums zustu motivācija dzīvot, mēs ieslīgtu depresijā un nesa-prastu, kāpēc vispār no rīta jāmostas.

Savukārt Austrumu filozofija māca: jo vairāk cilvēka dzīvē ir šķēršļi, kurus viņš pārvar, nevis padodas, jo lielāka ir viņa garīgā izaugsme. Jau tad, kad par šo filozofiju vēl neko nezināju, intuitīvi sāku pēc tās principiem dzīvot. Jūtos izredzēta ne tāpēc, ka mana dzīve būtu viegla, bet gan tādēļ, ka tā piespēlē dažādus pārbaudījumus, kurus nākas pārvarēt.

Par visām grūtībām, kuras gadās manā dzīves ceļā, saku paldies. Es nealkstu pēc tā, kā man nav, bet priecājos par to, kas man ir. Un tas ir ļoti svarīgi, jo lielākā daļa cilvēku nevis priecājas par to, kas viņiem dots, bet gaužas par to, kā nav. Ja es raizētos par visu, kā man nav, jau sen būtu sevi iznīcinājis. Ja brīdī, kad izjūk attiecības, mēs aizdomātos, kādu mācību no tā varam gūt, saprastu, ka nav jēgpilni apraudāt zaudēto mīlu.

Varu teikt: lai kas ar mani ir noticis, nekad neesmu kritusi izmisumā. Ne tādēļ, ka man būtu bijis vieglāk pārvarēt grūtības nekā citām sievietēm, nē. Iespējams, dzīve man sagādājusi pat krietni vairāk pārbaudījumu. Taču vienmēr uzvarējis mans veselais saprāts.

Jā, vīrieši ir mani nodevuši, sāpinājuši, bet es pati esmu to pieļāvusi. Vienmēr esmu apzinājusies, ka mēs cits citam nepiederam. Man allaž bijis žēl bezmērķīgi pavadītā laika. Visu dzīvi dzīvoju disciplīnā. Protams, kaut kādas paliekošas pēdas citu cilvēku rīcība manī ir atstājusi, bet ne tādā mērā, lai es pamestu darbu, aizmirstu visu un trīs dienas no vietas slīgtu bēdās. Daudzas sievietes savas sāpes izraud spilvenos, dienām, mēnešiem un pat gadiem ir nelaimīgas, diedelējot apkārtējo žēlastību, es turpretī nekad neesmu sevi žēlojusi un izrādījusi apkārtējiem, cik grūti man klājas. Es savu enerģiju ieguldu darbībā.

Es dzīvoju ar domu, ka visi mēģinājumi mani ievainot nākuši man par labu, – es iemācījos stiprināt savu garīgo spēku un lielumu. Ja dzīves pārbaudījumos zaudējam enerģiju, mēs sākam sevi nemīlēt, un notiek pašiznīcināšanās. Es pēc katras rūgtās pieredzes sevi mīlu arvien vairāk. Vienmēr par visu saku paldies. Paldies liktenim par emocionālām traumām, ko tas man piespēlējis, tādā veidā palīdzot pilnveidoties un sasniegt augstāku pakāpi garīgajā attīstībā.

Samuraju desmitais bauslis vēsta: “Viss, kas ar tevi notiek, ir tev vajadzīgs.” Un nevis “notiek uz labu” vai kaut kā citādi, kā mūsdienās to mēdz traktēt. Šis bauslis man vienmēr palīdzējis dzīvot tālāk līdz pat šai dienai.

Domājot par to, kā dzīvo cilvēki, cik daudzi ir nelaimīgi un neapmierināti ar savu dzīvi, cik ātri sevi “noraksta”,

emocionāli iznīcina, man bieži vien gribas jautāt – kāpēc citiem nav tik viegli kā man? Bet tad apjēdzu, ka mana dzīve jau nemaz nerit viegli. Būtiski ir tas, pēc kādiem kritērijiem izvēlamies vērtēt savu dzīvi un tās sniegtos pārbaudījumus. Vai to vērtējam no citu skatpunkta un caur bailēm vai caur sevi un mīlestību? Laika gaitā esmu sapratusi: dzīvē ir četras būtiskas jomas. Tām visām ir jāatrodas līdzsvarā, bet manā dzīvē tā nebija.

Pirmā no šīm jomām ir veselība – varu teikt, ka tai esmu veltījusi visu savu dzīvi kopš brīža, kad sāku studēt medicīnu.

Otra – dzīves sūtība. Jau agrā jaunībā, vērojot cilvēkus, sapratu, ka dzīves nodzīvošana, vienkārši eksistējot, nav domāta man, tāpēc jau tolaik sāku apzināties savu misiju būt noderīgai cilvēkiem.

Trešā joma ir labklājība. Man nevajag daudz naudas, tikai tik, lai varētu labi dzīvot. Nekad neesmu vēlējusies raust materiālos labumus, jo jau agri apzinājos: mums aizejot, viss materiālais paliks uz Zemes, un tas, ko ņemsim līdzi, būs mūsu dvēsele un izaugsme – viss piedzīvotais un izjustais. Tāpēc šajā jomā man vienmēr bijis viegli – laikā, kad visi pieķērās mantai, es tvēros pie dzīves. Kad nauda bija vajadzīga, tā vienmēr bija, bet es nekad neesmu uz to koncentrējusies. Neviens nekad nav zinājis, cik līdzekļu man bijis kādā dzīves posmā. Naudas esamība vai neesamība nekādi nav mainījusi manu būtību.

Ceturrtā nozīmīgākā joma, kurai kopumā veltīti visi šie stāsti, ir attiecības. Pie tās esmu strādājusi visu apzināto dzīvi.

Man nekad dzīvē nav trūcis uzmanības, vienmēr esmu tikusi dievināta, gribēta, lolota un lutināta. Bērnībā tiku audzināta

lielā mīlestībā, un pati savu dzīvi biju iecerējusi kā pasaku. Mīlestības gaisotnē augusi, biju apņēmusies sevi tai saglabāt, tā, kā tobrīd sapratu. Biju izlēmusi būt šķīsta līdz kāzām, gribēju sagaidīt savu pirmo mīlestību un dzīvot kā pasakā – līdz mūža galam palikt kopā ar savu vienīgo vīrieti.

Nevainīga, jauna, ticoša vienai, īstai mīlestībai mūža garumā un atvērta visam, ko pasaule vēl tikai piedāvās, – tā sākās mans stāsts par pirmo mīlestību. Mīlestību, kas manī uzplauka pēc nodevības, kuru es atradu un kuras spēku sāku apzināties tad, kad sabruka manas ilūzijas par pirmo iemīlēšanos.

Pirmais stāsts

PIRMĀ MĪLESTĪBA

“Lūk, kāda ir sajūta, kad sabrūk ilūzijas par dzīvi pasakā,” es domāju, sēžot uz matrača malas un sprādzējot ciet kurpes siksnīņu. Viņa skaistā seja ar spilvena nospiedumu, pusaizmigušās acis smaidot noraugās manā rīta steigā. Viņa draugu dzīvoklis, Rīgas jumtus lēnām izgaismo saullēkts, un mēs uz milzīga matrača, kas iznests uz lodžijas.

“Tu tiešām nevari palikt?” viņš viegli aizsmakušā balsī, tikko pamodies no miega, maigi aicināja. Man bija gandrīz divdesmit divi gadi, un pirms dažām stundām biju zaudējusi nevainību. Bet viņš man nebija noticējis. “Šajā vecumā vairs neviena meitene tāda nav.” Viņa reakcija uz manu paziņojumu mani aizvainoja. Es visu biju izplānojusi. Tam vajadzēja būt viņam. Un viss notika, kā iecerēts, vienīgi es būtu vēlējusies, lai viņš man ticētu. Savukārt viņš šobrīd gribēja, lai es palieku. Bet es nevarēju palikt.

“Man jāsteidzas uz darbu,” noteicu un pieliecos, lai atbildētu viņa skūpstam.

Skaistā kleita, ko vakar ilgi biju izvēlējusies, tagad saburzīta gulēja uz grīdas. Ar satraukumu biju lūkojusies uz sevi spoguļī slimnīcas mūsu istabā un domājusi, ka rīt jau būšu mainījies – būšu īsta sieviete. Atminos, kā noglāstīju

maigo ceriņkrāsas audumu, kurš vijās ap maniem gurniem, grozījies pie spoguļa, priedādamās par koķeto un rosinošo izgriezumu uz muguras.

Centos nedomāt par to, ka kleitu vajadzētu izgludināt. Aši to paķēru un pārvilku pāri galvai. Tērps bija pieskaņots siksnīnkurpēm, kas izcēla manas slaidās potītes.

Tam tā bija jānotiek, un es biju izvēlējusies viņu. Viņš jau tolaik bija seksa simbols, un vēl ilgu gadus tika uzskatīts par vienu no Latvijas iekārojamākajiem vīriešiem. Taču viņa bērēs ieradās tikai divas no viņa sievietēm – es un viņa sieva. Viņš bija viens no tiem vīriešiem, kuri mani aplidoja no 15 līdz 22 gadu vecumam, un bija man blakus visus šos gadus. Es viņam dāvāju savu nevainību un biju gandarīta, ka tas bija viņš. Viss bija norisinājies, kā plānots, šķita, ka vēroju sevi no malas kā galveno varoni kādā iemīļotā filmā, kuras fināls jau zināms.

Viņš atnāca uz anglikāņiem, un mēs satikāmies. Vēl pirms dažām stundām mēs dejojām. Visu vakaru, apreibuši viens no otra, kustējāmies mūzikas ritmā, jutekliski kļaudami viens otru sev klāt.

“Cik ilgi tu mani vēl mocīsi?” Velnišķīgas uguntiņas dejoja viņa smaidošajās acīs.

“Tā stunda ir situsi,” es noslēpumaini noteicu un atsmaidīju viņam. Viņš saņēma manu roku, un mēs devāmies prom, lūkojoties viens otram acīs. Es atdevu viņa rokās savu ilgi glabāto dāvanu. Taču viņš nenoticēja. Man nebija laika diskusijām, es steidzos prom, pametot viņu uz matrača, sveicot spirtgo vasaras rītu un no prieka klieudzot: “Es esmu sieviete!” Braucot autobusā uz darbu un runājoties ar nule uzlēkušo sauli, mana sirds gavilēja.

“Kā gāja ballē? Spēks pastrādāt būs?” jautāja kolēģe, kura bija mani palaidusi uz šo nakti. Pa taisno no darba un atpakaļ. Es jau toreiz mēdzu visu darāmo saplānot pa minūtei.

“Lieliski!” Es veltīju viņai savu jaukāko smaidu. “Notika tas, ko es visvairāk biju vēlējusies.”

“Prieks par tevi! Skaista kleita, starp citu. Ej, pārgērbies, otrajā palātā slimniekam jāšpricē penicilīns.”

“Paldies, par izlīdzēšanu,” piebildu un devos uzvilkt balto darba halātu. “Absurds. Nekas manī nav mainījies. Tā pati sieviete.” Uzsmaidīju savam attēlam māsu istabas lielajā spogulī. “Kādas pārmaiņas gan es biju cerējusi ieraudzīt?”

Poligrāfiķu kultūras namu, tautā sauktu vienkārši par poligrāfiķiem jeb poļiem, varēja pamanīt pēc rindas uz Lāčplēša ielas, kas nereti stiepās līdz Barona ielas krustojumam. Visi gribēja tajā iekļūt. Tas vienmēr bija pārpildīts – kā nekā Rīgas centrālā diskotēka.

Daudz izvēles iespēju tajos gados nebija. Vēl varēja izklaidēties VEF Kultūras pilī un kultūras centrā Anglikāņu baznīcā jeb anglikāņos – uz šīm vietām dejojot gāja skolēni un studenti. Šajās diskotēkās nebija bāru un nevarēja nopirkt dzērienus, dejas beidzās vienpadsmitos, lai jaunieši varētu paspēt uz tramvajiem un trolejbusiem, kas nogādāja tos mājās pie vecākiem. Strikti un pareizi noteikumi – nekādu pārmērību, nekāda alkohola.

Poligrāfiķi bija tālaika skolēnu galvenais galamērķis, jo anglikāņi skaitījās RTU Studentu klubs, tādēļ mana vecuma jauniešus tur iekšā nelaida. Pat izstāvēt garum garo rindu, reizēm varēja palikt bez biļetes, ja nebija pazišanās. Laimīgie,

kuri iekļuva iekšā, vispirms gāja līdz pagrabā esošajai garderobei, un tad trepes veda augšup uz kultūras nama zāli ar krēsliem gar malām, kuros līdz pat vienpadsmitiem vakarā, gaidot kādu, kurš uzlūgs uz deju, sēdēja sapucējušās meitenes.

Par dīdžejiem poligrāfiķos tolaik strādāja Jānis Šipkēvics, Ainars Mielavs un Armands Rušenieks, viņi šajā stilizētajā kultūras namā stāvēja uz skatuves pie saviem plašu aparātiem.

Vairs neatceros, kā šeit ierados pirmo reizi, – ir sajūta, ka esmu te bijusi vienmēr, kā daļa no poligrāfiķu mūžīgiem svētkiem. Pirmo diskotēku apmeklēju piecpadsmit gadu vecumā, un kopš tā laika dejas kļuva par manu pozitīvo atkarību.

Reizēm vecāki atļāva, reizēm aizgāju bez teikšanas vai izdomāju dažādus stāstus. Tā kā izskatījos pieaugušāka par saviem gadiem, vienmēr bez problēmām tiku ielaista. Dejoj devos viena, bez pavadošas draudzeņu svītas. Saprātu, ka, ejot viena, vienmēr iekļūšu iekšā, turklāt jau toreiz intuitīvi jutu, ka sievietē sievietei ir konkurente, un pavadones apdraud manu brīvību. Sākumā pirku biļetes, bet drīz vien jau ieguvu bezmaksas ieejas karti, jo nebiju izlaidusi nevienu sestdienas diskotēku.

To sapratu tikai vēlāk, bet galvenais iemesls, kas mani atkal un atkal vilka sestdienu vakaros sēsties tramvajā, lai mērotu ceļu no dzīvokļa Juglā līdz Lāčplēša ielai, bija sievišķās un vīrišķās enerģijas apmaiņa. Kaisles enerģija, kura deju zālēs sestdienu vakaros tika izgāzta burtiski spaiņiem.

Vīriešu un sieviešu ķermeņi un dejas. Dabisks, teju pirmatnējs process – Mielavs, Šipkēvics, Rušenieks vai kāds cits, kurš tovakar liek mūziku, nospiež maģisko taustiņu,

un seksuālā enerģija pludo pa deju grīdu, sakarsušu sieviešu un vīriešu ķermeņiem reaģējot citam ar citu. Nepieradinātā seksualitāte. Dejošana man bija ļoti intīms process.

Lielai daļai manu draudzeņu un paziņu tajā laikā bija attiecības – nopietnas vai pusnopietnas. Dažas nevainību zaudēja četrpadsmit, citas sešpadsmit, dažas divdesmit gadus – kā nu kura sevi bija pozicionējusi. Bet es biju apņēmusies tāpat vien ne ar vienu negulēt. Savu nevainību gribēju saglabāt tam vīrietim, kurš mani apprecēs.

Tajos laikos puīši ballēs pienāca klāt meitenēm un uzaičināja uz deju. Meitene nevarēja iziet zāles vidū un dejot viena – bija pacietīgi jāsēž malā un jāgaida, vai kāds uzlūgs vai ne. Ja neuzlūdza, meitene nosēdēja malā visu vakaru. Man nekad nebija jāsēž un jāgaida. Izvēles iespēju netrūka. Dejojot gribētāji spietoja man apkārt jau uzreiz pēc ierašanās – cits uzlūdza uz vienu deju, ar citu nodejoju visu vakaru. Man bija liela piekrišana, zināju, ka mani vienmēr gaidīs “mani puīši”. Ar katru biju iepazinusies kādā konkrētā pasākumā atšķirīgos apstākļos, bet sestdienu vakaros mūs visus vienoja poligrāfiķi.

Daļa no viņiem bija tā sauktie “sliktie zēni”. Mazliet vecāki par mani, liela auguma, daži nodarbojās ar tajos laikos aizliegtām lietām. Viens tirgoja valūtu un džinsus, par ko pēc tam sēdēja cietumā, otrs bija bārmenis, kāds – futbolists, dažiem nodarbošanos nemaz nezināju.

Es biju diskotēku zvaigzne. Saujām grābu seksuālo enerģiju, kuru dāsni dāļāja mani pielūdzēji, mums katram esot flirta pretējās pusēs. Viņi gribēja mani, bet man vajadzēja tikai enerģiju. Man prātā bija viena doma – gribu izdejoeties. Viņi mani varēja iegūt tikai dejā. Es gaidīju kādu, kurš vēlēties mani pa istam. Es biju nevainīga. Dejojot varēju

atbrīvoties no seksuālās spriedzes un citām emocijām. Arī tovakar. Man bija tikai piecpadsmit un kabatā ielūgums uz poligrāfiķiem.

Tajā vakarā biju ģērbusies zīda blūzē un šortos, manas garās kājas izcēla sarkanās zeķbikses. Viņš uzreiz mani ievēroja, jo mani nevarēja nepamanīt – es kā vienmēr biju koša un atšķiros no pūļa. Un es nevarēju nepamanīt viņu. Kad pirmo reizi ieraudzīju Rihardu, sapratu, ka šī tikšanās ir ierakstīta zvaigznēs. Starp visiem skaistajiem vīriešiem diskotēkā viņš bija pats skaistākais. Es biju metru astoņdesmit gara, un arī viņš bija gara auguma. Mēs uzreiz atradām viens otra acis pāri visai deju zālei, pāri simtiem citu acu pāru. Viņš bija students. Vairākus gadus vecāks par mani.

“Vai drīkst lūgt uz deju?” Viņš pienāca man klāt un pastiepa roku.

“Protams, es šeit esmu atnākusi, lai dejotu,” noteicu un uzsmaidīju.

“Brīnišķīgi. Tad padejosim.”

Nekad iepriekš Rihardu poligrāfiķos nebiju manījusi, es viņu noteikti atcerētos. Mūs no malas vēroja tumši zilā tērpta brunete. Mūs vēroja arī mani “sliktie puisi”. Nepievērsu šiem skatieniem uzmanību, gluži pretēji – mans augums flirtējot pieklāvās ciešāk Riharda stāvam. Puiša enerģija, viņam pašam to nemaz nenojaušot, ieplūda manī, dāvājot svētlaimi manai sievišķībai.

“Nesaceries par daudz, viņam ir draudzene,” vedot mani uz nākamo deju pēc trim, ko biju nodejojusi ar Rihardu, man paziņoja skolasbiedrs Alberts.